

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallennettu versio.

Viite

Lauhanen, R., Laurila, J. Viirimäki, J. & Viitasaari, T. 2017. Lämpöyrittäjyydellä kasvun mahdollisuuksia. Farmi: maaseudun aikakauslehti 34 (6), 28–30.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Lämpöyrittäjyydellä kasvun mahdollisuuksia

Etelä-Pohjanmaan lämpöyrittäjäkohdekartoituksessa selvitettiin sekä toiminnassa olevia, että uusia potentiaalisia kohteita. Kartoitus löysi kaikkiaan 66 toiminnassa olevaa lämpöyrittäjäyskohdetta ja 32 uutta potentiaalista kohdetta Etelä-Pohjanmaalta. Suurin osa uusista kohteista oli öljynkulutuksella mitattuna melko pieniä, alle 30 000 öljylitraa vuodessa käyttäviä.

Lämpöyrittäjäyskohteella tarkoitetaan rakennusta, jonka lämpö tuotetaan yrittäjäysperiaatteella. Lämpöyrittäjäys on paikallista lämmöntuotantoa, jossa yrittäjä myy asiakkaalle lämpöä sovittuun hintaan. Polttoaineena käytetään useimmiten pienpuuhaketta, joka on hankittu yrittäjän omista metsistä tai lähiseudulta. Yleensä yrittäjä omistaa lämpölaitoksen, mutta laitoksen voi omistaa myös asiakas.

Potentiaalisella lämpöyrittäjäyskohteella tarkoitettiin selvityksessä rakennusta tai rakennuksia, joiden öljynkulutus on vähintään 10 000 litraa vuodessa. Tällainen kohde ei välttämättä ole yksittäisenä kohteena vielä taloudellisesti kannattava, mutta esimerkiksi maatalouden liitännäiselinkeinona kokoluokka voi jo olla perusteltua. Yrittäjillä on kuitenkin erilaisia tuotto-odotuksia, eikä yleistä kannattavuusrajaa voida määrittellä.

Etelä-Pohjanmaa lämpöyrittäjyyden kärkimaakunta

Lämpöyrittäjyyden kasvu on ollut voimakkainta Etelä-Pohjanmaalla 2000-luvun alkupuolella, jolloin kotimaiselle energialle valjastettiin pääosin julkisia kohteita kuten kouluja, vanhainkoteja ja seurakuntakeskuksia.

”Joillekin alueille kaivattiin lisää hakeurakoitsijoita”.

Kartoituksen mukaan Etelä-Pohjanmaalla oli 66 toiminnassa olevaa lämpöyrittäjäyskohdetta. Kohteet olivat kattilatehoiltaan 50–4800 kW. Osasta kuntia lämpöyrittäjäys ei löytynyt lainkaan. Edellisen kartoituksen jälkeen toimintansa lakkauttaneita lämpöyrittäjäyskohteita löydettiin yhteensä yhdeksän.

Etelä-Pohjanmaan kartoitus kattoi noin 12 prosenttia Suomen 533 lämpöyrittäjäyskohteesta. Määrä on pysynyt suunnilleen samana viimeisen 10 vuoden ajan.

Uusia potentiaalisia lämpöyrittäjäyskohteita kartoituksessa löydettiin yhteensä 32, joista suurin osa (27 kpl) oli kuntien julkisia rakennuksia. Kohteet olivat enimmäkseen pieniä eli 10 000–29 999 litraa öljyä vuodessa kuluttavia.

Metsähake turvaa huoltovarmuutta

Kartoituksessa ilmeni myös muita tärkeitä seikkoja. Joillekin alueille kaivat-

tiin lisää hakeurakoitsijoita. Osassa kuntia lämpöyrittäjyydestä oli saatu huonoja kokemuksia. Esimerkiksi hakkeen laatu ja toimitusongelmia oli havaittu. Myös lämmön korkeasta hinnasta esitettiin kritiikkiä. Lisäksi tuli esiin, että maalämmön suosio on kasvanut viime aikoina ja sen todettiin kilpailevan jossain määrin sekä lämpöyrittäjyyden että kaukolämmön kanssa. Kartoitus toi esille myös uusia ideoita. Lämpöyrittäjien palveluita voisi laajentaa. Omakotitalo- ja maatilakokoluokkaan voisi tuottaa huoltopalveluita ja päivityksiä loma-aikoina.

Kuntien kannattaisi laatia oma energiastrategia, jolloin energia-asioita voitaisiin ohjata tarkemmin haluttuun suuntaan. Aina näennäisesti hinnaltaan halvin energiamuoto ei ole kokonaisedullisin kuntatalouden kannalta, sillä aluetalousvaikutukset sekä kerrannaisvaikutukset tulisi huomioida energiantuotantomuotoa valittaessa. Lämpöyrittäjä tai metsäkoneyrittäjä työllistää itsensä lisäksi pari muuta. Metsähake turvaa lisäksi maatalouden huoltovarmuutta.

Lämpöyrittäjyyden kasvun lähteet -hanke teki lämpöyrittäjyyskohdekartoituksen Etelä-Pohjanmaalla. Hanketta hallinnoi Suomen metsäkeskus, ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu on hankkeen osatoteuttaja. Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus rahoittaa hanketta Manner-Suomen maaseutuohjelmassa.

Ähtärin Tuomarniemen metsäoppilaitoksen hakevarasto.

”Kuntien kannattaisi laatia oma energiastrategia.”

